

Dag 1 Spelling, deel 1

De volgende opgaven bestaan uit vier zinnen.

De vraag is steeds: In welke zin is het onderstreepte woord fout gespeld?

Opgave 1

- A De lijnregter volgde de voetballer.
- B Het huis werd lichtgeel geverfd.
- C Hij ging naar de voetbalclinic.
- D Naty vindt het verhaal over piraten leuk.

Opgave 2

- A Drie leerlingen waren gisteren absent.
- B In de zeën leven ontelbare zeedieren.
- C Struisvogels kunnen niet vliegen.
- D Wij gaan op excursie naar het Christoffel Park.

Opgave 3

- A De schoenmaker gebruikt lijm.
- B Die cirkel is te groot.
- C Het fornuis is verkocht.
- D Vader koopt nieuwe puzels.

Opgave 4

- A De amtenaar staat bij het loket.
- B De eenden zwemmen in de vijver.
- C Twee eekhoorns klimmen in de boom.
- D Zij kreeg het recept van tante.

Opgave 5

- A De gehaktballen zijn koud.
- B De rozen zijn voor oma.
- C Hij kon het raatsel niet oplossen.
- D Mag ik jouw liniaal lenen?

Opgave 6

- A Aspirine helpt soms bij erge hoofdpijn.
- B Billy, een potlood is niet om op te kauwen!
- C Ziet de koning er echt zo bijzonder uit?
- D Zijn er daar meer flamingo's dan op Curaçao?

Opgave 7

- A De keukendeur staat open.
- B De parade begon om zes uur.
- C Haar armband is van plastic.
- D Zij heeft een zonnenbril gekocht.

Opgave 8

- A De brandweerlieden blussen het vuur.
- B De kartonnen dozen worden bewaard.
- C Kim heeft morgen een spreekbeurt.
- D Spanje is wereldkampioen voetballen.

Opgave 9

- A De leerlingen gaan elk jaar naar het museum.
- B De verslagen moeten morgen ingeleverd worden.
- C Met welke faktoren moeten we rekening houden?
- D Zonder visum mogen de toeristen het land niet in.

Opgave 10

- A Deze boer kweekt alleen maar pluimvee.
- B Het veulen sprong vrolijk rond in de wei.
- C Marinela lijkt geenzins op haar oma.
- D Vroeger werd daar suikerriet verbouwd.

Begrijpend lezen, deel 1

De opgaven op de volgende bladzijden horen bij de tekst die hieronder staat.

Lees eerst de tekst en maak daarna de opgaven.

In sommige opgaven staat na een zin of woord: (r. ...). Dit betekent: zie regel ...

Het zout in de soep

- 1 Heb je al een keer frietjes zonder zout gegeten? Die smaken niet erg lekker! Dan haal je gelijk
- 2 het zoutpotje, want zout vind je in iedere keuken. Zonder zout kan niemand leven, geen mens
- 3 en ook geen dier.
- 4 Zout is heel erg belangrijk voor je lichaam. Voor je spieren en ook voor de zenuwen. Zout heb je
- 5 nodig om te groeien en om in leven te blijven.
- 6 Eten zonder zout heeft geen smaak. Stel je voor: ei, chips, kaas, salade en worst zonder zout.
- 7 Eten zonder zout vinden wij niet lekker. Je proeft het meteen als er geen zout in de soep zit, of
- 8 als er geen zout in je brood zit.
- 9 Maar daar staat tegenover dat te veel zout ook niet lekker is. Als je eten te zout is, krijg je dorst
- 10 en moet je veel water drinken. Je nieren zorgen er dan voor dat je samen met dat water al het
- 11 zout weer kwijtraakt.
- 12 Maar als iemand vaak te veel zout eet, is dat slecht voor zijn gezondheid. Vooral voor het hart
- 13 en de bloeddruk is het niet goed. Als de bloeddruk omhoog gaat, moet het hart extra hard
- 14 werken.
- 15 Je hebt elke dag maar weinig zout nodig, ongeveer 8 gram. Hoe krijg je dit zout nu naar
- 16 binnen? Wel, dat gebeurt heel vaak zonder dat je het merkt. In de meeste dingen zit er vanzelf
- 17 zout: in de melk, in het brood, in de boter, in de worstjes, in de pindakaas en in de
- 18 chocoladepasta. Zelfs in het water dat je drinkt, zit er zout. Zo krijg je al gauw zo'n 3 gram zout
- 19 binnen.
- 20 Er zit zout in alle voedsel dat uit een fabriek komt: in zakjes chips, pakjes soep, ijsjes, koekjes,
- 21 kroketten en ook in ketchup. Je kunt het zo gek niet bedenken of er zit zout in.
- 22 Maar we gebruiken zout niet alleen om te eten. In koude landen wordt er zout op de gladde
- 23 wegen gestrooid als het een heel strenge winter is en het erg veel sneeuwt.
- 24 Zout wordt ook nog in veel fabrieken gebruikt voor het maken van glas, plastic, porselein, zeep,
- 25 medicijnen en schoonmaakmiddelen. Men gebruikt het zout ook voor het maken van middeltjes
- 26 om insecten te doden.
- 27 In de veertiende eeuw ontdekten men een manier om vlees lang goed te houden. Je moest het
- 28 vlees in zout leggen om het te conserveren. Zo konden de mensen verre reizen maken, omdat
- 29 het vlees niet zou bederven. Tot nu toe maakt men gebruik van deze methode. Denk maar aan
- 30 het zoutvlees, de zoute varkensstaartjes en de zoute vis die je moeder wel eens koopt.
- 31 Zout is dus heel belangrijk. Gelukkig is er meer dan genoeg zout op de wereld. Het is nog
- 32 goedkoop ook, want zout haalt men uit zeewater en dat gaat niet op, al gebruiken we er nog
- 33 zoveel van.

Opgave 1
In welke zin staat een mening?

- A In: Heb je al een keer frietjes zonder zout gegeten? (r.1)
- B In: Eten zonder zout vinden wij niet lekker. (r.7)
- C In: Je hebt elke dag maar weinig zout nodig, ongeveer 8 gram. (r.15)
- D In: Je kunt het zo gek niet bedenken of er zit zout in. (r.21)

Opgave 2
Lees: *Zout ... schoonmaakmiddelen.* (r.24- r.25)
Wat geeft deze zin aan?
Deze zin geeft aan ...

- A dat er verschillen zijn tussen de producten.
- B hoe fabrieken deze producten maken.
- C in welke producten zout wordt verwerkt.
- D waar deze producten verwerkt worden.

Opgave 3
Lees: *Tot ... methode.* (r. 29)
Om welke methode gaat het?
De methode ...

- A om reizen te maken.
- B om vlees te conserveren.
- C om worstjes te koken.
- D om zout te winnen.

Opgave 4
Welke van de gevolgen is niet juist als je teveel zout eet ?

- A Je bloeddruk blijft stijgen.
- B Je hart moet harder werken.
- C Je moet meer water drinken.
- D Je vindt chips heel lekker.

Opgave 5
Wat wordt niet besproken in deze tekst?

- A In welke producten zout geproefd wordt.
- B Of zout belangrijk en goed is voor het lichaam.
- C Waarom men graag zoute producten eet.
- D Wanneer men ontdekte hoe vlees te conserveren.

Opgave 6

Hieronder staat één zin die zegt waar het in de tekst om gaat.

Welke zin is dat?

- A Zout is erg belangrijk, omdat het al ons voedsel conserveert.
- B Zout is erg belangrijk, omdat we zonder zout niet kunnen overleven.
- C Zout kan voor problemen zorgen, omdat het in fabrieken bewerkt wordt.
- D Zout kan voor problemen zorgen, omdat we er ziek van kunnen worden.

Opgave 7

Waar zal deze tekst in staan?

Deze tekst staat in een ...

- A handleiding.
- B kookboek.
- C reisgids.
- D tijdschrift.

De opgaven op de volgende bladzijden horen bij de tekst die hieronder staat.
Lees eerst de tekst en maak daarna de opgaven.
In sommige opgaven staat na een zin of woord: (r. ...). Dit betekent: zie regel ...

Mike Fink en de schapen

1 Mike Fink, de beroemde schipper en scherpschutter, voer met een lading zout de rivier af. Op
2 zekere dag zei de scheepsjongen tegen hem: "Kapitein, het vlees is op. Wat moet ik voor
3 vanmiddag koken?" Fink riep dat hij wel het een of ander gerecht zou bedenken.
4 In het gras langs de oever graasde een grote kudde schapen, die bewaakt werd door een
5 herdershond. Mike Fink stuurde zijn schip naar de wal.
6 Hij deed een kist open, haalde er een zak snuiftabak uit en stak die bij zich. Hij nam ook een
7 stuk brood mee. Hij smeet het stuk brood naar de herdershond en ging naar de schapen. Hij
8 ving er vijf en wreef hun bek in met snuiftabak.
9 Daarna riep hij dat de scheepsjongen vlug naar de naburige boerderij moest rennen om tegen
10 de boer te zeggen, dat hij direct naar de rivier moest komen. "Zeg tegen hem dat al zijn
11 schapen doodgaan, als hij niet onmiddellijk komt." Even later verscheen de scheepsjongen
12 weer met een lijvige boer op zijn hielen.
13 "Moet je kijken wat hier aan de hand is," zei Mike Fink en wees naar de kudde. De schapen
14 niesden en proestten, ze streken met de bekken door het gras en wankelden als dronken
15 kerels.
16 "Hoe kan dat nou?" zei de boer, "vanmorgen waren ze allemaal nog gezond. Wat kunnen die
17 beesten hebben?"
18 "Weet je dat niet? Heb je nog nooit van runderpest gehoord?" zei Mike Fink.
19 De boer schrok. "Denk je echt dat mijn schapen runderpest hebben?"
20 "Ik denk het niet alleen, ik weet het zeker. Runderpest herken je toch direct? De ziekte heeft alle
21 weidegronden aan de bovenloop van de rivier al besmet, er liggen talloze schapen en koeien
22 met stramme poten dood in de prairie. Er zijn al twee boeren krankzinnig geworden door de
23 ramp."
24 "Bestaat er geen middel tegen deze gruwelijke ziekte?" vroeg de dikke boer aan Fink.
25 "Ik ken maar één middel," zei Fink, "je moet de zieke dieren afschieten om te voorkomen dat de
26 hele kudde besmet wordt."
27 "Maar hoe kan iemand alleen die vijf besmette schapen uit zo'n grote kudde afzonderen en
28 neerschieten?"
29 "Er is maar één man binnen bereik, die dat kan klaarspelen. En dat ben ik toevallig: Mike Fink,"
30 zei de kapitein.
31 Het gezicht van de boer klaarde op. "Ja, dan zit het wel goed!" zei hij, "ik zeg al niks meer. Als
32 Mike Fink erbij komt, ben ik niet bang meer. Mike Fink, wil je mij dan de dienst bewijzen de
33 zieke schapen af te schieten en te begraven?"
34 Mike Fink deed alsof hij weifelde. "Ik weet het niet, boer. Stel nu eens, dat ik me toch vergis. En,
35 zie je, als we de schapen begraven, dan kunnen ze 's nachts door jakhalzen worden
36 opgegraven en dan zou de hele kudde toch nog besmet kunnen raken."
37 De boer probeerde nu Fink over te halen de schapen die afgeschoten moesten worden, in de
38 rivier te gooien.
39 "Lieve help," zei Mike Fink verontwaardigd, "met water moet je voorzichtig zijn. Zeker met
40 rivierwater. De besmetting kan zich door de rivier zo gemakkelijk verspreiden, dat over een
41 week de hele benedenloop door de ziekte aangetast kan zijn."
42 "Wat dacht je ervan als je die paar schapen dan eens aan boord nam? Misschien kun je ze

43 meenemen om ze op een afgelegen plek, waar geen schapen grazen, begraven?" zei de boer
44 smekend.
45 "Dat zou misschien wel kunnen. Misschien, zeg ik." antwoordde Mike Fink weifelend. "Maar dat
46 kun je niet gratis van me verlangen."
47 "Wie heeft het over gratis?" zei de boer opgelucht. "Je krijgt een vaatje perzikbrandewijn van
48 me, als je me uit de narigheid helpt."
49 Mike Fink ging op het aanbod in en trok zijn pistool uit de holster.
50 's Avonds werd er aan boord schapenbout gegeten en perzikbrandewijn gedronken.

Opgave 8

Welke zin klopt niet volgens de tekst?

De boer dacht dat zijn schapen ziek waren omdat ze ...

- A als dronken kerels wankelden.
- B hun bekken door het gras streken.
- C niesden en proestten.
- D spartelend in het gras lagen.

Opgave 9

Lees: *Hoe ... hebben?* (r.16 – r.17)

Hoe reageert de boer als hij de schapen ziet?

- A angstig
- B boos
- C opgelucht
- D verbaasd

Opgave 10

De boer wil van zijn zieke schapen af. Hij geeft veel oplossingen.

Welke oplossing is de beste?

Zijn oplossing is: de schapen afschieten en dan ...

- A in de rivier gooien.
- B meteen opeten.
- C op een afgelegen plek begraven.
- D voor de jakhalzen achter laten.

Opgave 11

Uit welke zin blijkt dat de boer weet wie Mike Fink is?

- A Wat kunnen die beesten hebben? (r.16 – r.17)
- B Er is maar één man binnen bereik, die dat kan klaarspelen. (r.29)
- C Als Mike Fink erbij komt, ben ik niet bang meer. (r.31 – r.32)
- D Wie heeft het over gratis?" zei de boer opgelucht. (r.47)

Opgave 12

Wat was het doel van het plan van Mike Flink?

Zijn doel was ...

- A de boer te laten zien dat vijf schapen ziek waren.
- B de scheepsjongen naar de boer te sturen.
- C met de boer praten over runderpest.
- D schapenvlees verkrijgen om te koken.

Opgave 13

Welke eigenschap past het best bij Mike Flink?

- A driftig
- B eerlijk
- C sluw
- D trouw

De volgende opgaven horen bij een tekst waaruit stukjes zijn weggelaten. Op de plaats waar de stukjes stonden, staat nu een streep met een nummer. Lees eerst de hele tekst. Kies daarna steeds het stukje dat het best past op de plaats van de streep.

Dolfijnen, het zijn net mensen

Veel mensen denken dat een dolfijn een vis is, maar dat is niet zo. Ze eten juist ___ 1 ___ op. Dolfijnen zijn zoogdieren. Er zijn verschillen tussen vissen en zoogdieren. Stiekem lijken dolfijnen best veel op mensen.

Dolfijnen hebben geen kieuwen, zoals vissen hebben. Vissen halen zuurstof uit het water, maar dolfijnen halen zuurstof uit de lucht. Daarom hebben ze longen net als mensen. Ademhalen doen dolfijnen boven water met hun blaasgat. Rondom het blaasgat zitten spieren. Onder water is het blaasgat dicht, zodat de longen van de dolfijn ___ 2 ___. Onder water houden dolfijnen dus altijd hun adem in. Het blaasgat is eigenlijk een soort klepje dat je kunt vergelijken met een neus. Ze kunnen er niet mee ruiken, want dat kunnen dolfijnen niet. Als een dolfijn verstrikt raakt in een visnet, dan kan hij niet altijd op tijd naar boven om adem te halen en verdrinkt hij.

De ___ 3 ___ van dolfijnen is ook anders dan bij vissen. Vissen leggen eitjes, maar dat doen dolfijnen niet. Babydolfijnen komen uit de buik van hun moeder, net als mensen. Ook drinken ze melk bij hun moeder, dat doen ze twee jaar lang. Na een half jaar gaan ze zelf ook visjes vangen. Vissen zorgen meestal meteen na de geboorte al voor zichzelf.

Net als mensen zijn dolfijnen ___ 4 ___. Dat betekent dat hun lichaamstemperatuur altijd rond de 37°C ligt. Vissen zijn koudbloedig. Hun lichaamstemperatuur past zich aan aan de temperatuur van de omgeving, van het water dus.

Opgave 14

Wat past het best op plaats 1?

- A eieren
- B groenten
- C koraal
- D vissen

Opgave 15

Wat past het best op plaats 2?

- A een piepend geluid maken
- B geen zuurstof krijgen
- C langzaam dichtklappen
- D niet vollopen met water

Opgave 16

Wat past het best op plaats 3?

- A ademhaling
- B intelligentie
- C training
- D voortplanting

Opgave 17

Wat past het best op plaats 4?

- A agressief
- B intelligent
- C warmbloedig
- D zelfstandig

